УДК 65.011.46

В. П. Голівер,
аспірант, ДВНЗ "Криворізький національний університет", м. Кривий Ріг

КІЛЬКІСНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ З ВИКОРИСТАННЯМ КОНЦЕПЦІЇ ПІРАМІДИ ЕФЕКТИВНОСТІ

V. Holiver,
postgraduate student, SHEE "Krivorozhskiy national university", Kriviy Rig

QUANTITATIVE EVALUATION OF THE EXECUTIVE BODY ACTIVITY EFFICIENCY USING EFFICIENCY PYRAMID CONCEPT

У статті наголошено, що існуючі на сьогодні методики оцінки ефективності управління можуть бути використані для оцінки ефективності діяльності виконавчого органу. Формування методики кількісної оцінки ефективності діяльності виконавчого органу здійснено з використанням піраміди ефективності К. МакНейра (C.J. McNair), Р. Ланча (Richard L. Lunch) та К. Кросса (Kelvin F. Cross), основною концепцією якої є зв'язок клієнтоорієнтованої корпоративної стратегії з фінансовими показниками, доповненими декількома ключовими операційними показниками. Удосконалено піраміду ефективності К. МакНейра (C.J. McNair), Р. Ланча (Richard L. Lunch) та К. Кросса (Kelvin F. Cross). Виділено операційний, загально-економічний та ринково-фінансовий рівні піраміди. Обгрунтовано набір показників для кожного рівня піраміди. Розроблено моделі оцінки ефективності на кожному рівні піраміди. Ці моделі інтегровано у загальний показник ефективності. Розроблено шкалу інтерпретації результатів оцінки у часі і просторі.

The article emphasizes that the existing methods of management effectiveness assessing can be used to assess the effectiveness of the executive body. Formation of the method of the efficiency executive body quantitative evaluation was carried out using the performance pyramid by C.J. McNair, Richard L. Lunch and Kelvin F. Cross, a client-oriented corporate strategy with financial indicators, complemented by several key operating indicators. Improved performance pyramid by C.J. McNair, Richard L. Lunch and Kelvin F. Cross. Allocated operational, general economic and market-financial levels of the pyramid. The set of indicators for each level of the pyramid is substantiated. Models of efficiency estimation at each level of the pyramid are developed. These models are integrated into the overall performance metric. The scale of evaluation results interpretation in time and space is developed.

Ключові слова: оцінка, ефективність діяльності, кількісна оцінка, корпоративне управління, акціонерне товариство.

Key words: estimation, efficiency of activity, quantitative estimation, corporate governance, joint-stock company.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Серед питань ефективності діяльності окремих органів корпоративного управління, які сьогодні потребують наукового вирішення та подальшої практичної реалізації, постають також питання ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства. При цьому варто зазначити, що лише в останні роки в умовах активізації корпоративної форми організації бізнесу почали з'являтися наукові праці, присвячені оцінці ефективності функціонування даного органу корпоративного управління, проте вони все ще носять поодинокий характер та орієнтуються в основному на використання передового досвіду країн з ринковою економікою.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У праці [1] нами доведено взаємозв'язок понять "ефективність діяльності" та "ефективність управління". Відповідно, у контексті даного дослідження вбачається доцільним зосередити увагу не стільки на методиках оцінки ефективності діяльності виконавчого органу як елементу системи корпоративного управління, скільки на всіх інших методик оцінки ефективності управління підприємствами з позиції ефективності діяльності вищих управлінських кадрів.

Методики кількісної оцінки ефективності правління (управління) підприємством сьогодні займають чільне місце серед відомих на сьогодні наукових підходів до оцінки ефективності корпоративного управління та його окремих органів. Зокрема, у контексті даного дослідження інтерес представляють доробки наступних науковців: Г. Голікова та Ю. Шеїна [2], О. Гуторов та О. Гуторова [3], Г. Дудукало [4], Д. Єндовицький та Н. Бєлєнова [5], І. Кальницька [6], Л. Квятковська та Л. Воробйова [7], Г. Ковалішина [8], О. Лала [9], Є. Леонтьєв [10], А. Малицький [11], Є. Панєвіна [12], В. Сіваченко [13] та ін.

Передплатний індекс 21847

У той же час вищенаведені науковці не вбачають за належне використовувати у своїх методиках досить розповсюджену у західній практиці оцінку ефективності управління, засновану на збалансованій системі показників, що вважаємо значною прогалиною у оцінці ефективності виконавчого органу акціонерного товариства. Тому у статті запропоновано використати у якості бази для побудови авторської методики оцінки ефективності діяльності виконавчого органу піраміду ефективності К. МакНейра, Р. Ланча та К. Кросса, удосконалену та адаптовану під реалії вітчизняної практики корпоративного управління.

Рис. 1. Концепція піраміди ефективності К. МакНейра, Р. Ланча та К. Кросса

Джерело: [14].

МЕТА СТАТТІ

Метою статті визначено розробка авторського методичного підходу кількісної оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства з використанням концепції піраміди ефективності.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Формування методики кількісної оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства здійснено з урахуванням передового західного досвіду та з орієнтацією на особливості функціонування вітчизняної системи корпоративного управління в цілому та виконавчого органу зокрема.

Зокрема, за основу формування методики кількісної оцінки взято піраміду ефективності К. МакНейра (C.J. McNair), Р. Ланча (Richard L. Lunch) та К. Кросса (Kelvin F. Cross), основною концепцією якої є зв'язок клієнтоорієнтованої корпоративної стратегії з фінансовими показниками, доповненими декількома ключовими операційними показниками [14].

Згідно з такою методикою, традиційна управлінська (керуюча) інформація та головні цілі діяльності підприємства мають виходити тільки згори (верхівка корпоративного управління) та спускатися вниз на відповідні пірамідальні рівні виконання (департаменти, операційні системи бізнесу та відділи). У відповідь на реалізацію цілей має забезпечуватись відповідна ефективна діяльність підприємства в цілому, усіх його структурних підрозділів та функціональних напрямів, яку можна оцінити за допомогою відповідних груп показників. Тобто забезпечується зворотний зв'язок "цілі-показники ефективності" (див. рис. 1).

Піраміда побудована на теоріях глобального управління якістю, промислового інжині-

Рис. 2. Піраміда оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства

Джерело: авторський підхід.

Передплатний індекс 21847

Рис. 3. Логіка комплексної кількісної оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства

рингу та обліку, заснованого на "діях". Під "діями" автори піраміди розуміють те, що виконується людьми чи машинами (обладнанням, механізмами, комп'ютерними системами) для задоволення потреб споживачів.

Функціонує така піраміда на чотирьох різних сходинках, втілюючи в них ієрархічну управлінську структуру, яка забезпечує двосторонні комунікації та необхідність прийняття різних управлінських рішень на різних рівнях управління. Цілі та показники пов'язують стратегію підприємства з його операційною діяльністю. Саме на цій основі стратегія, що у системі корпоративного управління диктується власниками підприємства, реалізується виконавчим органом (топ-менеджментом) та структурними підрозділами всіх рівнів управління, а ефективність реалізації стратегії оцінюється за допомогою відповідних показників. Іншими словами, цілі передаються вниз по рівням управління підприємства, в той час, як показники збираються знизу і спрямовуються вгору до топ-менеджменту. На верхньому рівні керівництво підприємства формує корпоративне бачення.

На другому рівні — цілі підрозділів та дивізіонів конкретизуються у відповідності з певними ринками чи фінансовими показниками. Клієнти та акціонери визначають те, що слід оцінювати.

Третій рівень — не організаційного, а функціонального характеру — складається з низки функціональних напрямів діяльності підприємства, що орієнтовані на забезпечення гнучкості діяльності, задоволення потреб клієнтів, продуктивність. Цілі функціонування цього рівня — виявлення так званих "драйверів ефективності" та формування оперативних цілей для реалізації задач функціонування внутрішніх відділів, що знаходяться на четвертому рівні ієрархії.

За твердженням самих авторів моделі, система показників оцінки має бути побудована та інтегрована до системи корпоративного управління таким чином, щоб оперативні оцінки на нижніх рівнях ієрархії були пов'язані з фінансовими оцінками на верхніх [14]. Тобто ця модель оцінки ефективності корпоративного управління здатна показати, що саме лежить в основі фінансових оцінок та що ними управляє.

Отже, піраміда ефективності К. МакНейра, Р. Ланча та К. Кросса в черговий раз доводить можливість оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства у прив'язці до показників його операційної діяльності та фінансових показників.

Авторське бачення застосування представленої піраміди ефективності у оцінці ефективності діяльності виконавчого органу полягає у тому, щоб визначити такий набір показників оцінки, який би дозволив проводити оцінку ефективності виконання корпоративних рішень на всіх рівнях ієрархії, шо реалізовано на рисунку 2.

Логіка реалізації запропонованої методики — на основі розрахунку показників ефективності відповідного рівня, починаючи знизу угору, формувати, таким чином, уявлення про стан ефективності реалізації виконавчим органом своїх функцій та повноважень від найнижчих рівнів управління до найвищих, завершуючи фінансовим станом та ринковою вартістю підприємства.

Кількісну оцінку ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства рекомендовано проводити з використанням індексного методу на основі розрахунку як індексів росту

Передплатний індекс 21847

Таблиця 1. Результати розрахунку ступеня кореляції рейтингу корпоративного управління з показниками оцінки ефективності діяльності підприємства

Групи показників	Показники	Коефіцієнт кореляції з рейтингом корпоративного управління	Ступінь кореляції	Доцільність використання в оцінці ефективності діяльності виконавчого органу
Показники управління виробничими ресурсами	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,31	Помірний	+
	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,29	На межі помірного	+
	Коефіцієнт оборотності запасів	0,13	Дуже слабкий	-
	Матеріаловіддача	0,01	Дуже слабкий	-
	Матеріаломісткість	0,23	Слабкий	-
	Фондовіддача основних засобів	-0,20	Слабкий	-
	Фондоозброєність основних засобів	0,14	Дуже слабкий	-
	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,06	Дуже слабкий	-
	Коефіцієнт приросту основних засобів	0,33	Помірний	+
	Коефіцієнт інвестиційної активності	-0,28	На межі помірного	+
Показники управління трудовими та управлінськими ресурсами	Продуктивність праці всього персоналу	0,12	Дуже слабкий	-
	Зарплатомісткість	0,11	Дуже слабкий	-
	Чистий фінансовий результат на 1 працівника	0,39	Помірний	+
	Адміністративні витрати на 1 працюючого	-0,24	Слабкий	-
	Відношення адміністративних витрат до собівартості реалізованої продукції	-0,32	Помірний	+

часткових показників ефективності та їх подальшого поєднання в узагальнюючий показник (оцінка в часі), так і на основі визначення індексів ефективності діяльності порівняно із середньогалузевими значеннями (оцінка в просторі) (рис. 3).

Четвертий, найнижчий, рівень оцінки пропонується здійснювати за окремими функціональними напрямами на основі сформованих груп показників ефективності використання ресурсів підприємства. Узагальнення наукового досвіду з питань оцінки ефективності управління дозволило ідентифікувати та виокремити найбільш актуальні групи показників, що дозволяють оцінити ефективність використання різних видів ресурсів підприємства, а саме:

— група показників управління виробничими (матеріально-технічними) ресурсами;

— група показників управління трудовими та управлінськими ресурсами.

Набір показників, які у процесі дослідження включено до кожної групи, визначено з урахуванням їх взаємозв'язку (кореляції) з рейтингом корпоративного управління, розрахованим за авторською методикою. Для цього на основі інформації про рейтинг корпоративного управління по 52 підприємствам України, розраховано ступінь його кореляції зі сформованим набором показників оцінки ефективності, віднесених до обох вищенаведених груп. Нормальність розподілу значень показників заздалегідь перевірена та виключені точки, що її порушують.

Для аналітичних цілей, зазвичай, рекомендується використовувати показники з помірним та середнім рівнем кореляції. Досить тісний зв'язок свідчить про пряму закорельованість показників та передбачає виключення одного із показників з аналізу з метою усунення різного роду дублювань та подвійних урахувань цифрових величин.

Результати розрахунку ступеня кореляції рейтингу корпоративного управління до кожного з показників наведено у таблиці 1.

Таким чином, до кількісної моделі оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства можуть потрапити наступні показники: коефіцієнти оборотності оборотних активів та дебіторської заборгованості, коефіцієнт приросту основних засобів та питома вага капітальних інвестицій в основних засобах, прибуток на одного працівника та відношення адміністративних витрат до собівартості.

Передплатний індекс 21847

Таблиця 2. Шкала інтерпретації значень індексів зростання ефективності діяльності у часі

Отримане значення індексу	Інтерпретація значення
$E_o^ч>1,3$	Високий рівень зростання ефективності
$1,15<E_o^ч\leq1,3$	Середній рівень зростання ефективності
$1<E_o^ч\leq1,15$	Низький рівень зростання ефективності
$E_o^ч=1$	Відсутність змін у рівні ефективності
$0,85\leq E_o^ч<1$	Низький рівень зменшення ефективності
$0,7\leq E_o^ч<0,85$	Середній рівень зменшення ефективності
$E_o^ч<0,7$	Високий рівень зменшення ефективності

Проте нами також визначено, що між коефіцієнтами оборотності оборотних активів та дебіторської заборгованості існує дуже тісний зв'язок (коефіцієнт кореляції дорівнює 0,92), що унеможливлює урахування обох показників при побудові моделі. Відповідно у розрахунок приймаємо коефіцієнт оборотності всіх оборотних активів як більш значимий.

Між коефіцієнтом приросту основних засобів та коефіцієнтом інвестиційної активності також визначено сильний зв'язок (коефіцієнт кореляції дорівнює 0,73), тому у розрахунок беремо тільки коефіцієнт приросту основних засобів.

Таким чином, на операційному рівні (або рівні ефективного використання наявних ресурсів) оцінка ефективності діяльності виконавчого органу у часі набуває вигляду:

$$E_o^ч=\sqrt[4]{I3_{об.ОА}\times I3_{пр.ОЗ}\times I3_{фр.1}\times I3_{АВ/СВ}} \quad (1),$$

де $E_o^ч$ — ефективність діяльності виконавчого органу на операційному рівні;

$I3_{об.ОА}$ — індекс зростання коефіцієнту оборотності оборотних активів;

$I3_{фр.ОЗ}$ — індекс зростання коефіцієнту приросту основних засобів;

$I3_{фр.1}$ — індекс зростання чистого фінансового результату на одного працівника;

$I3_{АВ/СВ}$ — індекс зростання відношення адміністративних витрат до собівартості реалізованої продукції.

Значення $E_o>1$ вказує на зростання (покращення) ефективності діяльності виконавчого органу на цьому рівні, а $E_o<1$ — на її зменшення (погіршення). При цьому для оцінки ступеня покращення (погіршення) рівня ефективності доцільним є використання шкали, наведеної у таблиці 2.

Оцінка ефективності діяльності виконавчого органу на операційному рівні у просторі порівняно з середньогалузевими значеннями набуває вигляду:

$$E_o^п=\sqrt[4]{ПІ_{об.ОА}\times ПІ_{пр.ОЗ}\times ПІ_{фр.1}\times ПІ_{АВ/СВ}} \quad (2),$$

де $ПІ_{об.ОА}$ — порівняльний індекс коефіцієнту оборотності оборотних активів;

$ПІ_{фр.ОЗ}$ — порівняльний індекс коефіцієнту приросту основних засобів;

$ПІ_{пр.1}$ — порівняльний індекс чистого прибутку (збитку) на одного працівника;

$ПІ_{АВ/СВ}$ — порівняльний індекс відношення адміністративних витрат до собівартості реалізованої продукції.

При цьому оцінка рівня ефективності діяльності виконавчого органу даного підприємства порівняно з середньогалузевим рівнем здійснюється з використанням шкали, наведеної у таблиці 3.

Другий — загально-економічний — рівень ефективності діяльності виконавчого органу згідно представленої на рисунку 2 піраміди оцінки характеризується показниками рентабельності. У якості базису для визначення доцільності використання окремих показників рентабельності в оцінці ефективності діяльності виконавчого органу запропоновано визначити ступінь кореляції з найбільш типовими показниками, характеристика яких представлена у табл. 4.

Таблиця 3. Шкала інтерпретації значень порівняльних індексів ефективності діяльності виконавчого органу у просторі

Отримане значення індексу	Інтерпретація значення
$E_o^п>1,3$	Порівняно високе перевищення ефективності галузі
$1,15<E_o^п\leq1,3$	Порівняно середнє перевищення ефективності галузі
$1<E_o^п\leq1,15$	Порівняно низьке перевищення ефективності галузі
$E_o^п=1$	Ефективність на рівні галузі
$0,85\leq E_o^п<1$	Порівняно низьке відставання від ефективності галузі
$0,7\leq E_o^п<0,85$	Порівняно середнє відставання від ефективності галузі
$E_o^п<0,7$	Порівняно високе відставання від ефективності галузі

З усіх залучених до аналізу показників рентабельності рентабельність власного капіталу демонструє слабкий кореляційний зв'язок з рейтингом корпоративного управління, тому він виключений нами з подальших розрахунків. Крім того, між рентабельністю продажів за операційним та чистим прибутком існує досить тісний зв'язок (коефіцієнт кореляції 0,79), тому залишаємо рентабельність продажів за чистим прибутком, як таку, що має більш тісний зв'зок з рейтингом корпоративного управління.

Отже, на загально-економічному рівні оцінка ефективності діяльності виконавчого органу у часі набуває вигляду:

$$E_{з-в}^ч=\sqrt[3]{I3_{ROA}\times I3_{ROS_{EAT}}\times I3_{ROC}} \quad (3),$$

Передплатний індекс 21847

Таблиця 4. Результати розрахунку ступеня кореляції рейтингу корпоративного управління з показниками рентабельності

Показники	Методика розрахунку	Коефіцієнт кореляції з рейтингом корпоративного управління	Ступінь кореляції	Доцільність використання в оцінці ефективності діяльності виконавчого органу
Рентабельність активів (Return On Assets, ROA)	$ROA = \frac{EAT}{A}$, де EAT – чистий прибуток; A – вартість активів	0,46	Помірний	+
Рентабельність власного капіталу (Return On Equity, ROE)	$ROE = \frac{EAT}{SE}$, де SE – вартість власного капіталу	-0,21	Слабкий	-
Рентабельність продажів за операційним прибутком (Return On Sales, ROS)	$ROS = \frac{EBIT}{NS}$, де $EBIT$ – операційний прибуток; NS – чистий дохід	0,43	Помірний	+
Рентабельність продажів за чистим прибутком (Return On Sales, ROS)	$ROS = \frac{EAT}{NS}$	0,44	Помірний	+
Рентабельність операційних витрат (Return On Costs, ROC)	$ROC = \frac{EBIT}{OC}$, де OC – операційні витрати	0,45	Помірний	+

де $E^{ч}_{з\text{-}в}$ — ефективність діяльності виконавчого органу на загально-економічному рівні;

$ІЗ_{ROA}$ — індекс зростання рентабельності активів;

$ІЗ_{ROS_{EAT}}$ — індекс зростання рентабельності продажів за чистим прибутком;

$ІЗ_{ROC}$ — індекс зростання рентабельності операційних витрат.

Шкала інтерпретації значень індексів рівнів зростання ефективності на даному рівні аналогічна шкалі, наведеній у табл. 2.

Одночасно для оцінки ефективності діяльності виконавчого органу на загально-економічному рівні у просторі використовується шкала з табл. 3 та формула розрахунку:

$$E^{п}_{з\text{-}в} = \sqrt[3]{ПІ_{ROA} \times ПІ_{ROS_{EAT}} \times ПІ_{ROC}} \quad (4),$$

де $ПІ_{ROA}$ — порівняльний індекс рентабельності активів;

$ПІ_{ROS_{EAT}}$ — порівняльний індекс рентабельності продажів за чистим прибутком;

$ПІ_{ROC}$ — порівняльний індекс рентабельності операційних витрат.

В межах ринкового та фінансового рівнів оцінки ефективності діяльності виконавчого органу розрахунки зводяться до оцінки індексів вартості підприємства (на ринковому рівні) та інтегральної моделі оцінки фінансового стану та ймовірності банкрутства (на фінансовому). Зважаючи на рівнозначність вказаних рівнів у побудованій моделі ефективності (див. рис. 2), формується так званий ринково-фінансовий рівень з наступними розрахунками у часі і просторі:

$$E^{ч}_{р\text{-}ф} = \sqrt{ІЗ_{WASS} \times ІЗ_{ФС}} \quad (5);$$

$$E^{п}_{р\text{-}ф} = \sqrt{ПІ_{WASS} \times ПІ_{ФС}} \quad (6),$$

де $E^{ч}_{р\text{-}ф}$, $E^{п}_{р\text{-}ф}$ — ефективність діяльності виконавчого органу на ринково-фінансовому рівні відповідно у часі і просторі;

$ІЗ_{WASS}$ — індекс зростання вартості підприємства;

$ІЗ_{ФС}$ — індекс зростання інтегрального показника фінансового стану;

$ПІ_{WASS}$ — порівняльний індекс вартості капіталу;

$ПІ_{ФС}$ — порівняльний індекс інтегрального показника фінансового стану.

Розрахунок WASS та інтегральної моделі оцінки фінансового стану можна здійснювати на основі будь-яких з відомих моделей.

Узагальнену інтегральну кількісну оцінку ефективності діяльності виконавчого органу

Передплатний індекс 21847

Таблиця 5. Узагальнена інтегральна кількісна оцінка ефективності діяльності виконавчого органу підприємств ГМК

Показники	ПрАТ «ЦГЗК»	ПрАТ «ПівнГЗК»	ПАТ «ПівдГЗК»	ПрАТ «ІнГЗК»	ПАТ «КЗРК»	ПрАТ «ЗЗРК»
Інтегральний індекс зростання	2,10	2,29	1,17	2,38	0,73	1,24
Інтерпретація значень інтегрального індексу зростання	Високий рівень зростання	Високий рівень зростання	Середній рівень зростання	Високий рівень зростання	Середній рівень зменшення	Середній рівень зростання
Інтегральний порівняльний індекс	1,43	0,83	1,03	0,15	0,71	0,76
Інтерпретація значень інтегрального порівняльного індексу	Порівняно високе перевищення	Порівняно середнє відставання	Порівняно низьке перевищення	Порівняно високе відставання	Порівняно середнє відставання	Порівняно середнє відставання
Сумарна оцінка	3,53	3,11	2,20	2,53	1,44	2,00
Рейтинг ефективності діяльності виконавчого органу	1	2	4	3	6	5

акціонерного товариства у часі і просторі пропонується здійснювати на основі формул:

$$E^{ч}_{інт}=\sqrt[3]{E^{ч}_{о}\times E^{ч}_{з\text{-}в}\times E^{ч}_{р\text{-}ф}} \quad (7),$$

$$E^{п}_{інт}=\sqrt[3]{E^{п}_{о}\times E^{п}_{з\text{-}в}\times E^{п}_{р\text{-}ф}} \quad (8).$$

Результати розрахунків інтегрального показника на підприємствах ГМК наведено у таблиці 5.

Отже, за результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що найкращі результати ефективності діяльності виконавчого органу демонструє ПрАТ "ЦГЗК", на другому місці знаходиться ПрАТ "ПівнГЗК", на третьому — ПрАТ "ІнГЗК", а на останньому — ПАТ "КЗРК".

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таким чином, розроблений теоретико-методичний підхід до кількісного оцінювання ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства, на відміну від існуючих, грунтується на збалансованій системі показників з використанням концепції піраміди ефективності, доповненій показниками вартості та фінансового стану підприємства. Застосування індексів зростання при розрахунку показників дозволяє дійти співставного рівня оцінки як у часі, так і у просторі.

Перспективою подальших досліджень у цьому напряму визначено формування на основі цієї методики комплексної інтегральної методики оцінки якості корпоративного управління, яка має ураховувати ефективність діяльності окремих органів корпоративного управління.

Література:

1. Голівер В.П. Побудова методики оцінки ефективності діяльності виконавчого органу акціонерного товариства. Стан та розвиток підприємництва в умовах ринкової економіки: проблеми та перспективи: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 19—20 січня 2018 р.). — Дніпро: НО "Перспектива", 2018. — С. 53—57.

2. Голикова Г.В., Шеина Ю.В. Комплексный подход к оценке эффективности управления социально-экономическими системами // Современная экономика: проблемы и решения. — 2010. — № 4. — С. 63—71.

3. Гуторов О.І., Гуторова О.О. Теоретико-методологічні основи оцінки ефективності управління // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Сер.: Економічні науки. — 2013. — № 5. — С. 38—47.

4. Дудукало Г.О. Аналіз методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства // Ефективна економіка. — 2012. — № 3. URL: http://www.economy.nayka.-com.ua/?op=1&z=1031

5. Ендовицкий Д.А., Беленова Н.Н. Комплексный экономический анализ деятельности управленческого персонала: научное издание. — М.: КНОРУС, 2016. — 192 с.

Передплатний індекс 21847

6. Кальницкая И.В. Анализ эффективности управления организацией. Научно-методический электронный журнал "Концепт". — 2013. — Т. 4. — С. 186—190.

7. Квятковська Л.А., Воробйова Л.Д. Комплексний підхід до оцінки ефективності управління підприємством // Вісник НТУ "ХПІ". 2013. № 50 (1023). — С. 67—75.

8. Ковалишина Г.В. Системный подход в оценке эффективности управления фирмой // Аудит и финансовый анализ. — 2002. — № 2. — С. 169—183.

9. Лала О.М. Оцінка якості системи управління підприємством: монографія. — Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. — 165 с.

10. Леонтьев Е. Д. Модели и методы оценки эффективности управления малым предприятием связи: дисс. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования "Юго-Западный государственный университет". — Курск, 2014. — 169 с.

11. Малицький А.А. Оцінка ефективності управління підприємством. Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Сер. "Економічні науки". — 2008. — № 4 (40). С. 86—92.

12. Паневина Е.М. Оценка эффективности управления предприятием с помощью интегрального критерия // Российское предпринимательство. — 2009. — № 11. — С. 56—62.

13. Сиваченко В. Оценка эффективности управления предприятием на основе анализа стоимости его бизнеса: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / ОАО "Институт микроэкономики". — Москва, 2005. — 150 с.

14. McNair C. J. and Lunch Richard L. and Cross, Kelvin, F. (1990) "Do financial and nonfinancial performance measures have to agree?" // Management Accounting. November. pp. 28—36.

References:

1. Holiver, V. P. (2018), "Construction of a methodology for evaluating the effectiveness of the joint-stock company executive body", Stan ta rozvytok pidpryiemnytstva v umovakh rynkovoi ekonomiky: problemy ta perspektyvy. Mizhn. nauk.-prakt. konf. [Status and development of entrepreneurship in a market economy: problems and perspectives. Intern. science-practice Conf.], SA "Perspektyva", Dnipro, Ukraine, pp. 53—57.

2. Golikova, G. V. and Sheina, Ju. V. (2010), "Integrated approach to the assessment of management effectiveness of socio-economic systems", Sovremennaja jekonomika : problemy i reshenija, Vol. 4, pp. 63—71.

3. Hutorov, O. I. and Hutorova, O. O. (2013), "Theoretical and methodological bases of evaluation of management efficiency", Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu im. V. V. Dokuchaieva. Ser.: Ekonomichni nauky, Vol. 5, pp. 38—47.

4. Dudukalo, H.O. (2012), "Analysis of methods for assessing the effectiveness of enterprise activity management", Efektyvna ekonomika, Vol. 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=-1031 (Accessed 15 Apr. 2018).

5. Endovickij, D. A. and Belenova, N. N. (2016), Kompleksnyj jekonomicheskij analiz dejatel'nosti upravlencheskogo personala [Comprehensive economic analysis of the activities of management personnel], KNORUS, Moskva, Russia.

6. Kal'nickaja, I. V. (2013), "Analysis of management effectiveness of the organization", Nauchno-metodicheskij jelektronnyj zhurnal "Koncept", Vol. 4. pp. 186—190.

7. Kviatkovs'ka, L. A. and Vorobjova, L. D. (2013), "A comprehensive approach to assessing the efficiency of enterprise management", Visnyk NTU "KhPI", Vol. 50(1023), pp. 67—75.

8. Kovalishina, G. V. (2002), "System approach in the evaluation of the effectiveness of firm management", Audit i finansovyj analiz, Vol. 2, pp. 169—183.

9. Lala, O. M. (2008), Otsinka iakosti systemy upravlinnia pidpryiemstvom [Assessment of the quality of the enterprise management system], RVV PUSKU, Poltava, Ukraine.

10. Leont'ev, E. D. (2014), "Models and methods for evaluating the effectiveness of the management of a small communications enterprise", Abstract of Ph.D. dissertation, Global economy, Federal State Budget Educational Institution of Higher Professional Education "South-Western State University", Kursk, Russia.

11. Malitsky, A. A. (2008), "Evaluation of the efficiency of enterprise management", Visnyk Donets'koho natsional'noho universytetu ekonomiky i torhivli imeni Mykhajla Tuhan-Baranovs'koho. Ser.: "Ekonomichni nauky", Vol. 4 (40), pp. 86—92.

12. Panevina, E. M. (2009), "Estimation of the efficiency of enterprise management with the help of an integral criterion", Rossijskoe predprinimatel'stvo, Vol. 11, pp. 56—62.

13. Sivachenko, V. (2005), "Evaluation of the effectiveness of enterprise management based on the analysis of its business value", Abstract of Ph.D. dissertation, Global economy, OJSC "Institut mikrojekonomiki", Moskow, Russia.

14. McNair, C. J. Lunch, R. L. and Cross, Kelvin, F. (1990), "Do financial and nonfinancial performance measures have to agree?", Management Accounting, vol.11, pp. 28—36.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2018 р.

Передплатний індекс 21847